

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIT-988/11-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, příspěvková organizace
Sídlo:	Komenského 614, 735 06 Karviná-Nové Město
IČ:	63024616
Identifikátor:	600026230
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Marií Filipcovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj, ul. 28 října 117, 702 18 Ostrava
Místo inspekční činnosti:	Základní škola, školní družina, školní klub, Komenského 614, Vydmučov 1835, Karviná
Termín inspekční činnosti:	3. – 5. květen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní školy speciální (dále „ŠVP ZŠS“) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální (dále “RVP ZŠS“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) školní družiny a školního klubu s právními předpisy podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Právní subjekt Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná (dále „organizace“) vznikl v roce 2010 postupným sloučením Základní školy Karviná-Nové Město, Komenského 614 se Základní školou v Karviné-Fryštátu, Vydmuchov 1835 k 1. 1. 2010 a se Základní školou při zdravotnickém zařízení a Mateřskou školou při zdravotnickém zařízení v Karviné-Lázních Darkov k 1. 7. 2010. Organizace zajišťuje vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), zejména se zdravotním postižením - mentální a tělesné postižení, smyslové a kombinované vady, autismus. Poskytuje předškolní vzdělávání v přípravné třídě základní školy a dětem mateřské školy při zdravotnickém zařízení, základní vzdělávání pro žáky základní školy podle ŠVP pro žáky s lehkým mentálním postižením a pro žáky při zdravotnickém zařízení, základy vzdělání žákům ZŠS, střední vzdělání žákům praktické školy dvouleté, zájmové vzdělávání ve školní družině a ve školním klubu. Dále poskytuje poradenské služby a vytváří podmínky, formy a způsoby integrace dětí, žáků a studentů s mentálním postižením a s vadami řeči ve speciálně pedagogickém centru (součást organizace, dále „SPC“) a organizuje akreditované vzdělávací programy v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“).

V základní škole speciální (dále „škola“) probíhá výuka v přípravném stupni, v 1. a 7. ročníku podle *Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní školy speciální pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami „Škola místo porozumění“* a v ostatních ročnících na základě individuálních předpokladů jednotlivých žáků podle vzdělávacího programu Pomocná škola a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy.

Jednotlivá pracoviště školy se nacházejí v samostatných školních budovách v centru Karviné, s dobrou dopravní obslužností. Jejich vybavení je přizpůsobeno podmínkám pro výchovu a vzdělávání dětí se zdravotním postižením. Areál školy na ulici Komenského tvoří hlavní historická a udržovaná školní budova z roku 1922 se třídami, učebnami a hernami; tělocvična s pódium (pro kulturní vystoupení, akademie apod.) a posilovna; vilka, v níž je umístěno speciálně pedagogické centrum, a menší budova školní družiny. Bezbariérový vstup je umožněn do všech částí pracoviště. Jeho součástí je i rozsáhlý školní pozemek se skleníkem a zahradou, která je využívána pro pracovní vyučování a v případě příznivého počasí i pro relaxaci žáků během přestávek. Bezbariérové pracoviště školy v klidném prostředí na Vydmuchově, poblíž městské nemocnice, parku a sadů, tvoří komplex pěti vzájemně propojených pavilonů. Od generální rekonstrukce a modernizace v devadesátých letech přibyla hala pro hromadné setkávání žáků, herny pro pohybové aktivity, bezbariérové podlaží, posilovna, místnost pro výtvarné a pracovní činnosti *Duhová dílna* a informační centrum školy, kde je žákům kromě knih k dispozici interaktivní tabule a vizualizér. Výuka na obou pracovištích probíhá v účelně vybavených odborných učebnách (dvě počítačové, hudební, pro individuální výuku žáků s kombinovaným postižením, šicí, rukodělná a keramická dílna, cvičná kuchyňka a cvičný výukový byt, multisenzoriální učebna *snoezelen*, přírodovědná s videotechnikou) a kmenových třídách s nábytkem vyhovujícím potřebám žáků. Součástí tříd pro žáky s těžším postižením jsou relaxační koutky s kobercem. K dispozici mají žáci potřebné učebnice a dostatečný výběr výukových materiálů, učebních i rehabilitačních pomůcek (např. polohovací židle a stoly, haptické a lokomoční hračky, stavebnice, bazén s míčky, rehabilitační míče, antidekubitní válce). Pro výuku žáků s autismem má škola řadu speciálních pomůcek, které slouží ke strukturovanému vyučování (piktogramy, pomůcky

pro výuku výměnného obrázkového komunikačního systému) a speciálně zařízené učební boxy pro samostatnou práci. Učitelé používají kopírovací stroje, počítače, interaktivní tabuli a další didaktickou techniku. Prostředí obou pracovišť školy je esteticky podnětné, vhodně doplněné a vyzdobené výtvarnými pracemi žáků. Od minulé inspekce si škola nastavenou kvalitu podmínek vzdělávání nadále udržuje. Vzdělávací programy doplňuje pestrou nabídkou školních i mimoškolních aktivit pro žáky (např. *Den dětí*, *Den otevřených dveří*, vánoční besídky, návštěvy kulturních akcí, výstavy výtvarných prací, projektové dny), nabízí podpůrné terapie (např. muzikoterapii, arteterapii, canisterapii, hipoterapii) a odpolední zájmovou činnost. Ve spolupráci s SPC a školním psychologem zajišťuje psychologickou, individuální logopedickou a speciálně pedagogickou péči (tvorbu individuálních vzdělávacích plánů, reedukaci). Zapojuje se úspěšně do projektů např. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“) „Pokusné ověřování písma Comenia Script“ a plánuje vybudování *aktivačního centra* (školské zařízení pro absolventy ZŠ praktické a ZŠS, které pořádá kurzy pro jejich praktické uplatnění a poskytuje prostor pro jejich další setkávání).

Ve školním roce 2010/2011 škola stanovenou kapacitu šedesát čtyři žáci využívá na osmdesát jedno procento. V desíti třídách ji k termínu inspekční činnosti navštěvuje padesát pět žáků, jejich počet se sloučením škol zvýšil. Vzdělávání zajišťuje sedmáct vyučujících (z toho čtyři bez odborné kvalifikace), devět asistentů pedagoga a jedna vychovatelka (další pedagogický pracovník ve třídě). Dvě vyučující splňují odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním nebo druhém stupni základní školy a jedna vyučující splňuje kvalifikační předpoklady jako učitelka odborného výcviku ve střední škole. Jedna vychovatelka (další pedagogický pracovník ve třídě) a jeden vyučující splňují odbornou kvalifikaci pro výuku žáků se SVP v mateřských školách a školských zařízeních. Z devíti asistentů pedagoga osm splňuje příslušné předpoklady odborné kvalifikace, zbývající jeden získal střední vzdělání s maturitou. O vysoké profesionalitě vyučujících svědčí ocenění dvou pedagogů ke Dni učitelů 2011 Statutárním městem Karviná a Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, v roce 2009 jedna vyučující vyhrála celostátní soutěž (anketu) Zlatý Amos.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

O své vzdělávací nabídce škola objektivně informuje na třídních schůzkách, během školních akcí, prostřednictvím pedagogicko-psychologických poraden (dále „PPP“), SPC, materiálů vyvěšených v prostorách školy, zveřejňovaných v médiích a na internetových stránkách www.zvskarvina.cz. Při přijímání ke vzdělávání vytváří rovné podmínky a dodržuje ustanovení příslušných právních předpisů.

Organizace vzdělávání, metody a formy výuky odpovídají individuálním vzdělávacím potřebám žáků. Učební plány platných učebních dokumentů škola naplňuje se zřetelem k záměru vybavit žáky komplexem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a odpovídající. V učebním plánu ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením proto posílila hodiny předmětů Psaní, Matematika, Informatika a Člověk a svět práce. Na druhém stupni posílila časovou dotaci předmětů Člověk a příroda, Hudební výchova a povinně zařadila předmět Dramatická výchova. V učebním plánu ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením posílila hodiny pracovní a hudební výchovy. Nabízí žákům volitelné předměty Praktické činnosti na počítači, Dramatická výchova a kroužky počítačový; hudebně pohybový a „Zelená kuchyně“. Výuka a další aktivity školy (exkurze, návštěvy kulturních akcí, společné akce s rodiči „workshopy“ apod.) podporují rozvoj kompetencí především k osvojení komunikačních, sociálních a pracovních dovedností.

Ve sledovaných hodinách vyučující v úzké spolupráci s asistenty pedagoga na příkladné úrovni využívali především individuální práci žáků, střídali účelně různé aktivizující metody. Žáci komunikovali na úrovni přiměřené jejich individuálním předpokladům, převažovalo pozitivní pracovní klima. Vyučující je vhodně motivovali, průběžně hodnotili a povzbuzovali. Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola stanovila pravidla (slovní hodnocení), se kterými jejich zákonné zástupce seznámila. Výsledky vzdělávání učitelé hodnotí na jednáních pedagogické rady, žákům vedou portfolia. Jejich pokroky pravidelně sledují při vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů společně s pracovníky SPC. Škola sleduje celkovou úspěšnost žáků v realizovaných vzdělávacích programech, součástí hodnocení jsou i úspěchy žáků v soutěžích, např. *Puzliáda* a *Zlatý slavík* (školní pěvecká soutěž), *Karvinský talent*, *Statečná srdce* (městské soutěže pro ZŠS) a zapojení do školních projektových dnů. Zákonné zástupce žáků informuje o výsledcích vzdělávání a o další činnosti na pravidelných třídních schůzkách a během konzultačních hodin, „workshopů“ v rámci projektové výuky, při osobních setkáních ve škole, v případě potřeby telefonicky.

Při zvyšování úrovně vzdělávání žáků ředitelka spolupracuje především se školskou radou. Účastní se jejich jednání, informuje ji o dění ve škole a předkládá ke schválení příslušné dokumenty. Na velmi dobré úrovni projednává ekonomickou a provozní problematiku vzdělávání se zřizovatelem, předkládá mu výroční zprávy. Spolupráce s partnery a s dalšími subjekty (např. PPP, SPC, Středisko výchovné péče v Karviné, K – centrum Karviná, Centrum primární prevence Slezské diakonie, odbory sociálně-právní ochrany dětí a životního prostředí Magistrátu města Karviné - prevence sociálně patologických jevů, realizace ekologických aktivit a zkvalitňování environmentální výchovy, Městský dům kultury Karviná, Regionální knihovna Karviná a Muzeum Těšínska – podpora zájmové a mimoškolní činnosti, občanská sdružení Lácho lav, o. s. a Sdružení Romů Severní Moravy - v rámci programu iniciativy společenství EQUAL – vybavení dílen pro tradiční rukodělné práce Romů jako košíkářství, tkalcovství a keramika) vede ke zkvalitňování vzdělávacích podmínek školy.

Problematiku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků škola systematicky sleduje, což se odráží především v klesajícím nízkém počtu úrazů. Zajišťuje bezpečné prostředí pro realizaci cílů vzdělávání, podporuje zdravý vývoj žáků v rámci jejich zdravotního postižení (také v rámci školního projektu *Ve zdravém těle zdravý duch, Žijeme zdravě I a II*). Zásady bezpečnosti zakotvila ve školním řádu. Realizace projektů, *Minimálního preventivního programu*, jednotné působení, dohled všech pedagogických pracovníků školy a nabídka školních i mimoškolních akcí podporují účinnou prevenci sociálně patologických jevů.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám jejího zařazení do školského rejstříku. ŠVP, zpracovaný podle školského zákona a ve struktuře požadované RVP ZŠS, zohledňuje potřeby a možnosti žáků při dosahování cílů vzdělávání, napomáhá vytvářet příznivé sociální a pracovní klima. Drobné formální nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Obsah zpracovaného ŠVP pro školní družinu je v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 školského zákona.

Ředitelka, dlouholetý řídící pracovník a renomovaný odborník v oblasti speciálního školství - členka pracovní skupiny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast psychopedie, sama vede semináře pro pedagogické pracovníky v rámci akreditovaného

pracoviště; absolvovala specializační studium výchovného poradenství; dále se vzdělává v oblasti legislativy a managementu, splňuje předpoklady pro výkon funkce. Při plánování vychází z *Vlastního hodnocení školy* a z celoročního plánu práce, který zahrnuje všechny oblasti řízení školy. V koncepci rozvoje stanovila priority vedoucí ke zlepšování průběhu a výsledků vzdělávání a naplňování ŠVP (budování zdravého klimatu školy, spolupráce s rodiči a dalšími partnery, modernizace prostředků informačních a komunikačních technologií aj.). Koncepční plány i ostatní dokumenty průběžně hodnotí. Výsledky projednává s pedagogickou radou, seznamuje s nimi zákonné zástupce žáků i zřizovatele. Při organizaci výuky vhodně využívá odbornou kvalifikaci pedagogů. Vytváří vhodné podmínky pro DVPP, které zaměřuje na speciální vzdělávací potřeby žáků včetně forem a metod práce, informační a komunikační technologie, oblast pedagogiky a psychologie, tvorbu ŠVP a hodnocení vzdělávání žáků.

Prostorové a materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni, škola je náležitě využívá. Obě budovy, ve kterých probíhá vzdělávání žáků, jsou ve vlastnictví zřizovatele a škole jsou svěřeny do správy. V letech 2008 až 2010 hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a na rozvojové programy (jeho podíl z celkových nákladů činil v průměru osmdesát osm procent), s příspěvkem na provoz a účelovými prostředky z rozpočtu zřizovatele školy, dotacemi poskytnutými na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie, s účelovými dotacemi z rozpočtu Města Karviná a s vlastními zdroji (pronájmy učeben, tělocvičny a pozemku). V roce 2008 škola obdržela účelovou investiční dotaci ze státního rozpočtu na nákup učebních pomůcek, ze které pořídila „Sestavu SNOEZELEN“. Vhodně využívala rozvojových projektů MŠMT (financování asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním postižením, zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků, posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, financování školního vybavení pro žáky prvního ročníku základního vzdělávání, odměna zaměstnanci v souvislosti s likvidací povodňových škod, nákup pomůcek kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením. Z rozpočtu zřizovatele získala také účelové prostředky, a to každoročně na krytí odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a na financování školního psychologa a speciálních pedagogů, v roce 2008 na opravu hřiště, v roce 2009 na ocenění pedagogických pracovníků u příležitosti „Dne učitelů“ a v roce 2010 na úhradu nákladů souvisejících s výukou nového oboru střední školy (Praktická škola dvouletá). Škola se velmi intenzivně zapojuje do získávání finančních prostředků na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie v rámci mezinárodního projektu partnerství škol Comenius, který realizovala v letech 2007 až 2009 na projekt „Integrace a podpora vzdělávání žáků z rozdílného sociokulturního prostředí“. Zúčastněnými zeměmi byly kromě České republiky Německo a Turecko. V rámci projektu mimo jiné uhradila pedagogickým pracovníkům zapojeným do projektu kurz anglického jazyka. V období let 2009 až 2011 se zapojila do dalšího mezinárodního projektu partnerství škol Comenius „Showing Me, Showing You – Learning for Life, Learning to Live“. Zúčastněnými zeměmi byly kromě České republiky Anglie, Finsko a Německo. Finanční prostředky použila na setkání s účastníky projektu z partnerských škol. Další účelové prostředky obdržela v roce 2009 a 2010 na financování grantového projektu „Připravuji se do života“ v rámci globálního grantu „Rovné příležitosti ve vzdělávání v kraji Moravskoslezském“ Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále „OP VK“). Z projektu mimo jiné uhradila vybavení a materiál do cvičného výukového bytu. V roce 2010 se zapojila do dalšího projektu v rámci OP VK „Centra integrované podpory v kraji Moravskoslezském a podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami“. Účelové finanční prostředky poskytnuté v rámci tohoto projektu čerpá SPC zejména na financování školení pro ostatní SPC a pedagogické pracovníky,

pořádání kurzů pro žáky a jejich zákonné zástupce a pořízení materiálu pro kurzy. Účelové dotace z města Karviná škola obdržela na činnosti zájmových kroužků z Fondu volného času, na projekty z Fondu životního prostředí (v roce 2008 „Lovy beze zbraní“ a „Zelená kuchyně“, v roce 2009 „Máme rádi zvířata“ a „Žijeme zdravě“ a v roce 2010 „Za poklady Beskyd“ a „Žijeme zdravě II“) a v roce 2010 z Fondu prevence kriminality na projekt „Kdo je připraven, není překvapen“ a v rámci projektu „Program prevence kriminality a extremismu - Úsvit“ na „Projekt rozšířené estetické výchovy“. V roce 2009 a 2010 získala z Nadace OKD finanční prostředky na opravu skleníku a vybudování pergoly a v roce 2010 finanční dar fyzické osoby na zakoupení učebních pomůcek. Použití finančních prostředků bylo v souladu s cíli realizovaných programů a umožnilo škole zvýšit kvalitu poskytovaného vzdělávání.

Efektivní informační, komunikační a na příkladné úrovni vnitřní kontrolní systémy podporují naplňování koncepčních záměrů ředitelky vybudovat školu jako tvořivou dílnu poznání, kde každé dítě s mentálním postižením nalezne své místo, uplatní a rozvine své předpoklady, v prostředí, kde se žákům dostává kvalitní, odborná a profesionální péče, kde je vstřícná a přátelská atmosféra a kde se budou cítit bezpečně a spokojeně.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola při vzdělávání žáků respektuje zásady a cíle školského zákona, zejména rovného přístupu ke vzdělání. Výsledky vzdělávání sleduje, respektuje jejich speciální vzdělávací potřeby. Ve spolupráci se všemi partnery individuální rozvoj žáků úspěšně podporuje.

Realizace efektivního programu prevence sociálně patologických jevů se projevuje v příznivém školním klimatu.

Škola poskytuje vzdělávání v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Zpracovaný ŠVP ZŠS je v souladu se zásadami a s cíli platného školského zákona a s RVP ZŠS. Realizovaný ŠVP školní družiny je v souladu s příslušným ustanovením školského zákona.

Dlouholetá systematická práce ředitelky, funkční organizace výuky a příkladné metodické dovednosti učitelů podporují rozvoj kompetencí žáků a přispívají k postupnému naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Výrazným kladem je kvalita výuky, individuální přístup všech pedagogických pracovníků k žákům a pozitivní klima ve škole.

Nadstandardní materiálně-technické zdroje a prostorové podmínky vytvářejí příznivé a bezpečné prostředí pro plnění cílů realizovaných vzdělávacích programů a pro zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků v rámci jejich individuálních potřeb.

Finanční prostředky, které škola měla ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení realizovaných vzdělávacích programů.

Funkční školní systémy pro hodnocení, vnitřní kontrolu, předávání informací a poradenství umožňují realizaci cílů rozvoje školy a ŠVP.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu (csi.t@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 24. května 2011

(razítko)

Mgr. Jana Franková, školní inspektorka

Franková J., v. r.

Ing. Lada Bednářová, kontrolní pracovnice

Bednářová, v. r.

Mgr. Jiří Slepíčka, školní inspektor

Jiří Slepíčka, v. r.

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor

Jan Szotkowski, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Karviné dne 31. 5. 2011

(razítko)

Mgr. Marie Filipcová, ředitelka školy

Marie Filipcová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

2011-06-21

Připomínky nebyly podány.